

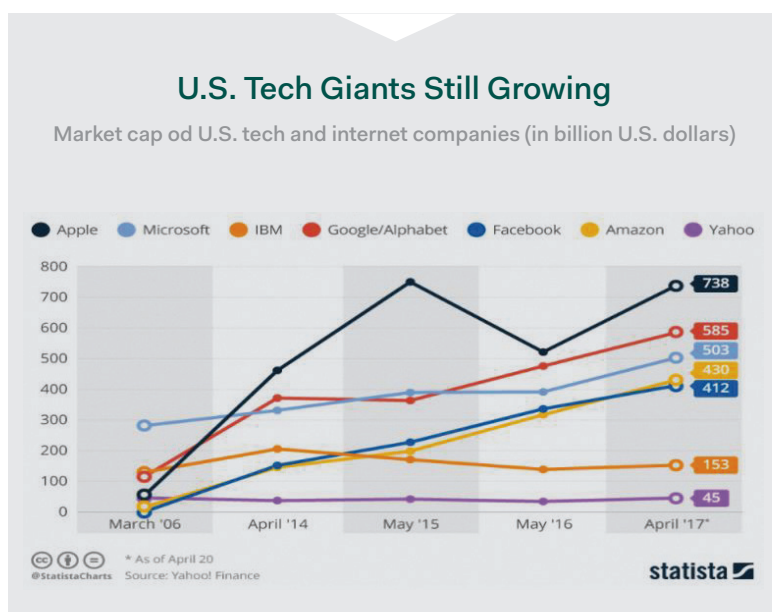
Staan disruptieve beleggingsthema's haaks op duurzaam en verantwoord beleggen?

Er gaat geen week voorbij of er duikt wel ergens een nieuwe technologie op die een revolutie teweegbrengt. Dergelijke 'disruptieve' technologieën zijn telkens geënt op wetenschappelijke ontdekkingen. De term 'disruptief' verwijst naar het rechtstreekse gevolg van dergelijke innovaties. Die creëren namelijk een nieuwe realiteit die ongeziene mogelijkheden biedt.

Ophélie Mortier

Responsible
Investment Strategist

Bestaande producten en diensten zijn dan meteen rijp voor de prullenmand. Het beste voorbeeld daarvan is de smartphone. Toen het hebbeding op de markt verscheen, hadden de mobiele telefoons van de eerste generatie meteen afgedaan. Terwijl diezelfde gsm's enkele jaren ervoor nog voor de teloorgang van de vaste telefoons hadden gezorgd.

Elke nieuwe technologische doorbraak doet een hele reeks vragen rijzen, maar biedt voor de beleggers minstens evenveel kansen.

Digitalisering, interconnectiviteit en big data

Er zijn een aantal sterke marktrends die veel in hun mars hebben. Zo zal de datamarkt, en dus ook de markt van de artificiële intelligentie, tegen 2020 hoogstwaarschijnlijk goed zijn voor 210 miljard dollar. Dat de vier Amerikaanse technologiereuzen Google, Apple, Facebook en Amazon samen bijna 75% van het intellectuele eigendom voor hun rekening nemen en hun beurswaarde exponentieel zien toenemen, is tekenend voor deze tijd.

En er zijn nog markante cijfers. Meer dan 81% van alle ondernemingen viel ten prooi aan de diefstal van gegevens! Experts schatten dat de kosten voor databeveiliging in 2021 kunnen oplopen tot zes miljard dollar! Cyberaanvallen zijn wereldwijd uitgegroeid tot vijand nummer één voor de economie. Ze zijn in de eerste plaats gericht op het stelen van intellectuele eigendom van bedrijven. Maar het gevaar om te worden gehackt, brengt meteen ook kansen met zich mee. Kansen voor wie belegt in bedrijven die gespecialiseerd zijn in de beveiliging van gegevens.

Robotisering

Ook de **robotisering** is een – weliswaar paradoxaal – thema dat beleggers aanbelangt. De laatste jaren is de verkoop van robots sterk gestegen (groei met dubbele cijfers). Als we de prognoses mogen geloven, dan zullen robots 45% van de manuele arbeid overnemen tegen 2025. Ter vergelijking, nu bedraagt dat percentage al 10%. De productiviteitswinst die robots kunnen opleveren, wordt in veel sectoren op meer dan 30% geraamd. Meteen zouden de loonkosten dan ook met 18 tot 33% afnemen. En precies dat is de keerzijde van de medaille. De robotisering zal namelijk leiden tot groot banenverlies en ten koste gaan van de veiligheid. Ramingen spreken zelfs van twee miljard banen minder tegen 2030, een evolutie die vooral ongeschoolde arbeiders hard zou treffen. 47% van de banen in de Verenigde Staten komt in aanmerking voor automatisering wat een massale uittocht van werkzoekende Amerikanen zou kunnen inluiden. De vraag naar hooggekwalificeerd personeel zal verder toenemen, terwijl ongeschoolden amper aan de bak zullen komen. Het gevolg? Een nog grotere ongelijkheid zal ontstaan.

Millenials en generatie Z

De millenials en de generatie Z vertegenwoordigen momenteel 59% van de wereldbevolking. Een abstractie maken tussen beide generaties die 'disruptieve' technologieën met de paplepel binnenkregen, is niet zo eenvoudig. Belangrijker is dat ze in 2020 maar liefst twee derden van de beschikbare krachten op de arbeidsmarkt zullen uitmaken. Wat maakt hen anders? Allereerst is duurzaamheid voor hen een heel belangrijk thema. En daarnaast moet alles wat ze doen, voor hen zinvol zijn. Ondernemend als ze zijn, vertaalt zich dat in innovaties in vele domeinen. Vandaag is 35% van het totale bruto-inkomen wereldwijd in handen van de millenials en de generatie Z. Hun gecumuleerd inkomen zou tot maar liefst 62 biljoen dollar kunnen oplopen. Dus ook daar ontstaan opnieuw beleggingskansen, vooral in de sectoren telecom, media, ontspanning en opleiding.

Bedreiging of opportuniteit?

Verantwoordelijke beleggers met interesse voor die domeinen zullen zich terecht afvragen wat de keerzijde is van het succes. Voor de productie van technologische toestellen wordt immers gretig gebruik gemaakt van grondstoffen die nauwelijks kunnen worden hergebruikt en vaak toxisch zijn. Ook dat is een paradox. Want een probleem dat vandaag

onoverkomelijk lijkt, kan morgen nieuwe kansen creëren. Zo recycleren Japan, Korea en Taiwan momenteel al 75 tot 82% van hun elektronische afval of ook wel 'ewaste' genoemd. China recycleert slechts 18%, Australië 5 à 6%, en India en Indonesië amper 2%. Een verantwoordelijk belegger moet dus blijven stilstaan bij de vraag wat er met al het restafval uit elektronische toestellen gebeurt, omdat het merendeel daarvan via illegale circuits naar Azië wordt verscheept en uiteindelijk belandt in landen zoals China, Pakistan, India, Bangladesh en Vietnam. De ondernemingen die nu al rekening houden met die milieukwesties hebben een streepje voor. Zij hoeven immers geen imagoschade te vrezen als de regelgeving een tandje bijsteekt.

Nieuwe bestuursmodellen

Disruptieve technologieën brengen ook een schokgolf teweeg in de gevestigde modellen voor analyse, bestuur en financiële waardering. In bestaande modellen rekening houden met nieuwe

denkpatronen is namelijk geen sinecure. Toch mag die moeilijkheid zeker niet als alibi dienen om ethische kwesties, die revolutionaire technologieën nu eenmaal met zich meebrengen, uit de weg te gaan! Stilstaan bij de nieuwe bestuursmodellen in technologische of 'digitale' bedrijven, zoals Uber, is zinvol. Die bestuursmodellen kunnen namelijk een bron zijn van best practices en traditionelere bedrijven inspireren. Vandaag moeten we echter vaststellen dat een en ander verkeerd loopt bij de duurzaamheidsanalyse, en wel om twee redenen.

Ten eerste maken de gebruikte analysemodellen vooral gebruik van gegevens die door gevestigde ondernemingen zijn gepubliceerd. Opkomende bedrijven publiceren doorgaans veel minder informatie, bijvoorbeeld omdat hun omvang veel kleiner is of omdat ze nog maar net hun eerste stappen hebben gezet op de financiële markten. Traditionele auditmodellen interpreteren die kwantitatieve zwakte als een manifest gebrek aan engagement op het vlak van ESG-kwesties, terwijl

"Noem disruptieve technologieën gerust duurzaam. Ze zijn namelijk gedurende een langere periode niet weg te denken uit onze leefwereld en bieden bovendien interessante beleggingskansen."

die jonge bedrijven tijdens hun ontwikkelingsfase net veel aandacht besteden aan milieu, maatschappij en deugdelijk bestuur! Wie naar het engagement van die bedrijven op het vlak van duurzaamheid wil peilen, kan dat alleen doen in een rechtstreekse dialoog met hen.

Ten tweede hebben nieuwe beleggingstrends specifieke kenmerken, uitdagingen en opportuniteiten, terwijl de traditionele modellen voor de duurzaamheidsanalyse zijn geënt op wereldwijde economische sectoren, zoals de bank-, farmaceutische en petroleumsector, om er maar enkele te noemen. Maar wat als ratingkantoren een microbedrijf moeten beoordelen dat in biologische veevoeders is gespecialiseerd? De kans is reëel dat ze dat bedrijf dan onderbrengen in de farmaceutische sector. Als ze dan tegen het licht houden hoe duurzaam dat microbedrijf is, zullen ze het vergelijken met grote farmaceutische multinationals die bijvoorbeeld antibiotica en antidepressiva verkopen. Door die aanpak dreigt de analyse onjuiste resultaten op te leveren. Een duurzaamheidsanalyse volgens thema en subthema leidt in dergelijke gevallen ongetwijfeld tot juistere en veel kwalitatievere resultaten.

Wat kunnen we hieruit concluderen? Disruptieve technologieën zijn duurzaam. Ten eerste omdat ze gedurende een langere periode de markt domineren en ten tweede omdat ze interessante beleggingsopportuniteiten bieden die bovendien verzoenbaar zijn met de toenemende vraag naar verantwoorde beleggingen, voor zover alle betrokken partijen rekening houden met de specifieke kenmerken ervan. ■